

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

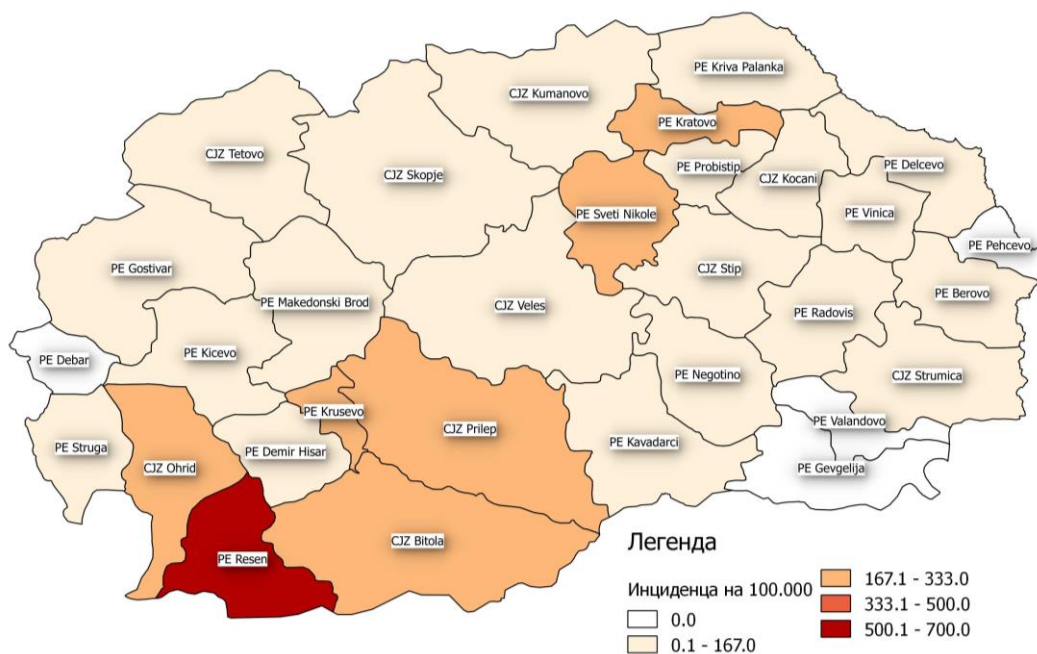
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Р. Македонија
во месец **декември 2017**

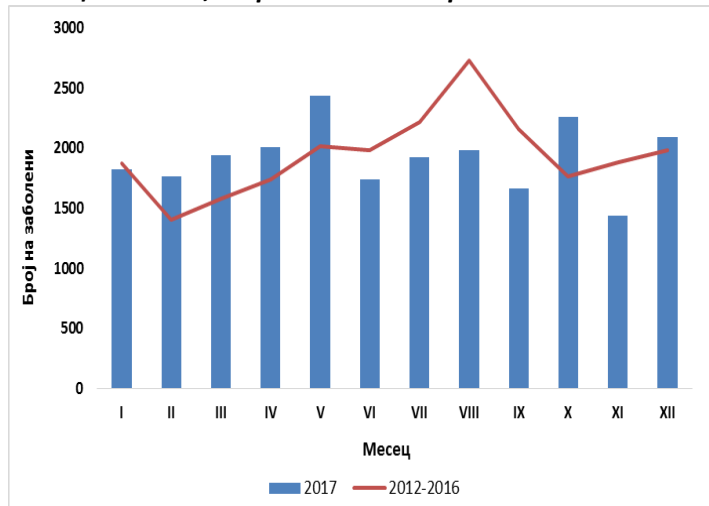
Скопје, 15.01.2018

Во текот на месец декември 2017 година, во Република Македонија се регистрирани вкупно 2.088 заболени лица од акутни заразни заболувања (не сметајќи ги грипот, туберкулозата, СИДА-та, АФП и хроничните носителства на хепатит Б и Ц) со вкупна инциденца од 100,9 на 100.000 жители.

Во текот на месец декември се бележи зголемување на вкупниот број на заболени лица за 45,0% во однос на претходниот месец ноември, а во однос на аритметичката средина за периодот 2012–2016 се регистрира зголемување за 5,2%. Во однос на декември 2016, се регистрира намалување на пријавените лица од заразни заболувања за 20%. (Графикон 1)

Во вкупниот број на заболени во 2017 година, регистрираните случаи во месец декември учествуваат со 9,1%. Кумулативниот број на заболени во 2017 е намален за 3,0% во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

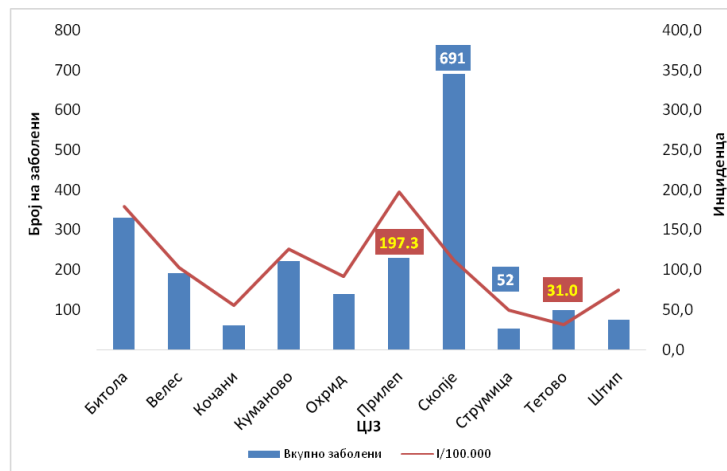
Графикон 1. Број на заболени од заразни болести по месеци во 2017, и аритметичка средина за 2012-2016

Во месец декември, најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје (n=691 или 33,1%), а најмал во ЦЈЗ Струмица (n=52 или 2,5%). (Табела 1 во Прилог)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЈЗ е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Прилеп (I=197,3/100.000), а најниска во ЦЈЗ Тетово (31,0/100.000). (Графикон 2)

Графикон 2: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во декември, 2017

На територијата на ПЕ Гевгелија, Пехчево, Дебар и Валандово не се регистрирани заболени лица. (Табела 1 во Прилог)

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во декември учествуваат со 98,0% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 98,9/100.000 жители (Табела 1).

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во декември, 2017

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	965	46,6
Ентероколитиси	790	38,2
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	62	3,0
Скарлатина	54	2,6
Салмонелози	54	2,6
Шуга	40	1,9
Инфективна мононуклеоза	32	1,5
Инфекции со Хламидија	27	1,3
Инфекции предизвикани од E. Coli	14	0,7
Вирусни хепатити	8	0,4
ВКУПНО	2.046	98,9

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколити), учествуваат со 84,0% во вкупниот број на заболени, а со 85,8% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец декември 2017 година.

Во текот на декември, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници** со вкупно 965 заболени лица. Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 46,2%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 47,2%.

Во однос на претходниот месец ноември 2017, се регистрира зголемување на бројот на заболени од овчи сипаници за 60,8%. Во однос на месец декември 2016, како и во однос на аритметичката средина 2012-2016, во овој месец се регистрира намалување од 37,9% и 9,0%, соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2017, пријавените случаи во декември учествуваат со 10,9%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2017 година, овчите сипаници учествуваат со 38,2%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2017 е намален за 12,6% во однос на кумулативата за истиот период во 2016.

На **второ** место по број на регистрирани заболени во месец декември се **ентероколитите**, со 790 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 37,8%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 38,6%.

Во однос на претходниот месец ноември 2017, се регистрира зголемен број на заболени лица од ентероколити за 29,1%, истотака и во однос на аритметичката средина за периодот 2012–2016, се регистрира зголемување за 19,2%. Во однос на месец декември 2016, регистрирано е намалување на пријавените лица за 8,2%.

Во вкупниот број на пријавени ентероколити во 2017, бројот на заболени во декември учествува со 6,9%. Во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2017 година, учеството на ентероколитите е 49,7%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2017 е зголемен за 1,4% во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од заболувањата во месец декември припаѓаат на **капкови заразни заболувања** ($n=1058$, 50,7%) со инциденца од 51,1/100.000. (Графикон 3)

Од нив, најголем број и процент чинат пријавите на овчи сипаници ($n=965$ или 91,2%), со инциденца од 46,6/100.000. Во оваа група се регистрирани 54 случаи на скарлатина (5,1%; $I=2,6/100.000$), 32 случаи на инфективна мононуклеоза (3,0%; $I=1,5/100.000$), 4 случаи на голема кашлица, два случаи на заразни заушки и еден случај на мали сипаници.

На второ место во месец декември е групата на цревни заразни заболувања. Пријавени се 932 заболени (44,6%) со инциденца од 45,0 на 100.000 жители. (Графикон 3)

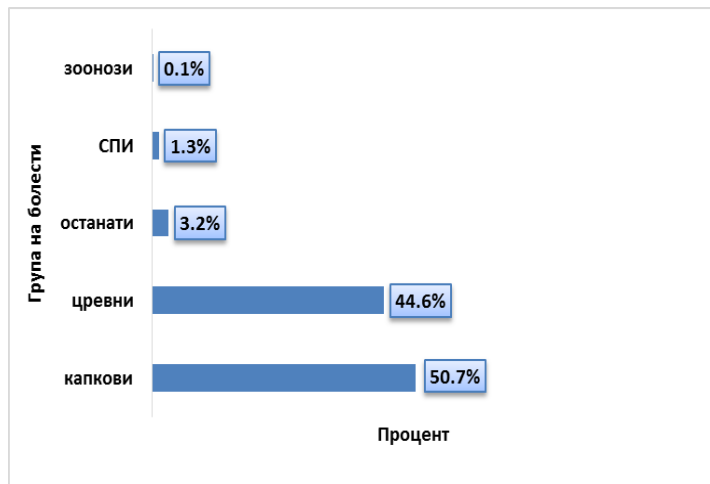
Од нив, најголем процент (84,8%) и број ($n=790$; $I=38,2/100.000$) се ентероколитите. На второ место во оваа група се 62 бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (6,7%; $I=3,0/100.000$), потоа следат 54 случаи на салмонелози (5,8%; $I=2,6/100.000$). Пријавени се и 14 случаи на инфекции предизвикани од *E. Coli*, 7 случаи на вирусен хепатитис А, два случаи на шигелоза и по еден случај на кампилобактериоза, листериоза и џардијаза.

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во декември се регистрирани 67 случаи (3,2%, $I=3,2/100.000$) (Графикон 3).

Од нив, најбројни ($n=40$, 59,7%) се случаи на заболени од шуга со инциденца од 1,9/100.000. Во групата пријавени се 8 случаи на неодреден вирусен хепатит, следат 7 случаи на вирусен хепатитис Б, по 5 случаи на бактериски менингити и вирусен хепатитис Ц и по еден случај на вирусен менингит и вирусен енцефалит.

Во групата на **зоонозите** во месец декември се регистрирани 3 заболени лица (0,1%; $I=0,1/100.000$), од нив два се случаи на бруцелоза и еден случај на лајшманиоза (Табела 1 - Прилог).

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во декември, 2017

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец декември, пријавени се три нови случаи на ХИВ/СИДА (Табела 3 во Прилог). Сите пријавени лица се од машки пол. Во однос на возрастната дистрибуција, два случаи припаѓаат на возрастната група од 20-29, а еден на возрастната група од 30-39 години. Според место на живеење, два од новорегистрираните случаи се од Скопје, а еден од Штип.

Согласно евиденцијата на пријавените случаи (заклучно со 31.12.2017), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА за периодот 1987–2017 изнесува 358. Од вкупниот број на регистрирани:

- лица болни од СИДА се 186
- ХИВ позитивни лица се 172.

Од вкупнат бројка регистрирани до сега случаи:

- 83 лица починале, а
- 275 лица живеат со ХИВ/СИДА.

Во однос на другите сексуално преносливи инфекции, во текот на декември се пријавени 28 случаи, од нив 27 случаи на инфекции предизвикани од хламидија и еден случај на сифилис од Струмица. (Табела 3 во Прилог)

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Регистрирани се вкупно 14 лица ($I=0,7/100.000$) со заболувања против кои се спроведува задолжителна континуирана имунизација (без туберкулоза). (Табела 2 во Прилог)

Во текот на декември пријавени се 7 лица со вирусен хепатит Б, истите согласно Календарот за имунизација не подлежат на вакцинација и не се вакцинирани.

Во декември пријавени се 2 случаи на заразни заушки од Скопје. Првиот случај е лице на возраст од 34 години, кое во однос на вакциналниот статус е вакцинирано со една доза на МРП, а другиот случај е на возраст од 6 години за кој нема податок за вакциналниот статус. Дијагнозата кај двата случаи е поставена клинички.

Пријавени се 4 случаи на голема кашлица, три случаи од Скопје и еден од Кочани, сите на возраст помали од 1 година. Во однос на вакциналниот статус, 2 деца не се вакцинирани, едно дете е вакцинирано со една доза вакцина која содржи компонента против голема кашлица, а за едно дете нема податок. Дијагнозата кај заболените е утврдена лабораториски и клинички.

Регистриран е еден случај на мали сипаници кај 13 - месечно дете од Тетово, невакцинирано со МРП, хоспитализирано и лекувано на Клиниката за инфективни болести во Скопје. Според епидемиолошките податоци, детето заболувањето го стекнало во Косово.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на месец декември 2017 година, **регистрирана е епидемија** на алиментарна инфекција предизвикана од *Salmonella enteritidis* D на територија од ЦЈЗ Скопје. Во епидемијата заболеле 42 лица од кои 8 биле хоспитализирани на КИБФС-Скопје. Микробиолошките анализи на примероците на фецес, кај 10 заболени лица докажаа изолација на *Salmonella enteritidis* D. Сите регистрирани заболени лица конзумирале храна од иста сендвичара во Скопје. Епидемиолошката служба при ЦЈЗ Скопје заедно со претставници од подрачната служба на ДСЗИ и од АХВ извршија санитарно-хигиенски и епидемиолошки увиди во сендвичарата и во работилницата.

При увидите земени се мостри од храна (5), брисеви од работни површини (9), како и брисеви (2) и испироци од рацете (2) на вработените за микробиолошка анализа. Во три мострите од храна е откриено присуство на *Salmonella* spp. и *Enterobacteriaceae*. Од страна на ЦЈЗ Скопје предложени се соодветни санитарно-хигиенски и противепидемиски мерки, а објектот е затворен од страна на ДСЗИ и АХВ до спроведување на истите.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец декември *не е регистриран смртен случај* од акутно заразно заболување.

ГРИП

Согласно извештајот на Flu News Europe за состојбата со грип во сезоната 2017/2018 во Европа, активноста на вирусот на грип се зголемува во земјите од западниот, северниот и јужниот дел од континентот. Се забележува заедничка циркулација на Influenza A со 37,5% (60,7% - A (H1N1)pdm09) и Influenza B со 62,5% (96% - B/Yamagata).

Во текот на декември, во Република Македонија на групни пријави за грип пријавени се вкупно 436 заболени лица (I=21,1/100.000). Од нив, најголем број на заболени се пријавени од ПЕ Дебар и ЦЈЗ Тетово (n=83). Највисока инциденца (299,0/100.000) е регистрирана на територијата на ПЕ Дебар.

Во сезоната 2017/2018 вкупниот број на заболени од грип изнесува 1.082 (I=52,3/100.000). Најголем број на заболени лица (n=222; 20,5%; I=185,3/100.000) се регистрирани во ПЕ Гостивар и ЦЈЗ Тетово (n=206; 19,0%; I=103,1/100.000). Највисока кумулативна инциденца е регистрирана во ПЕ Дебар (I=587,3/100.000).

Во однос на дистрибуцијата на заболени по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во најголемата возрастна група од 15-64 години 704 случаи (65,1%), а највисока инциденца од 70,9/100.000 се регистрира на возраст од 5-14 години.

Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ од почетокот на сезоната 2016/2017 пристигнати се 73 хумани материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти, само три (4,1%) се позитивни за присуство на вирусот на инфлуенца – еден Influenza A(H1N1)pdm и два Influenza B (Yamagata).

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните *Пријави за изолиран-доказан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици* пристигнати во ИЈЗ во текот на месец декември, 2017 година (n=578).

Пријави за микробиолошки изолати или на друг начин докажани причинители на заразни заболувања се добиени од лаборатории од 10 Центри за јавно здравје и 3 Подрачни единици (Табела 4 - Прилог).

Во најголем број и процент се пристигнати пријави за докажан микробиолошки причинител од лабораториите кои се наоѓаат на територијата од ЦЈЗ Скопје (n=451 или 78,0%), ЦЈЗ Битола (n=57 или 9,9%) и ЦЈЗ Куманово (n=21 или 3,6%)

Од регистрираните пријави за микробиолошки докажани причинители на заразно заболување, најчесто докажани/изолирани причинители во ноември се: *MRSA* (n=144; 24,9%), *Salmonella enteritidis* (n=65; 11,2%) и *Rota virus* (n=49; 8,5%) (Табела 4 - Прилог).

Кузмановска Г., Алексоски Б., Караџовски Ж., Ставридис К., Миќиќ В., Кочински Д., Балажи Л., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Исмени М.